

Memo ontwikkelingen warmtetransitie

Fractie	#	Vraag/input	Antwoord/reactie
Volt	1	EvU en NMU helpen lokale initiatieven (zoals energiecoöperaties) op weg, via het Servicepunt Energie. Hoeveel lokale initiatieven zijn er in de afgelopen jaren geholpen, en was dit succesvol? Waar zitten deze initiatieven en wat zijn de kenmerken?	Servicepunt Energie is dit jaar gestart. Dus het is nog te vroeg om antwoord te geven op deze vragen. Bij de jaarrekening 2023 kunnen we meer inzicht geven in de aantallen en de aard van de initiatieven en in hoeverre de ondersteuning succesvol is.
	2	<i>Voor het uitvoeren van onderzoeken naar de technische en financiële haalbaarheid van een kleinschalig warmtenet of het betrekken van de buurt bij de warmte-oplossing, kan een energiecoöperatie bij de provincie subsidie aanvragen. Momenteel wordt in overleg met de betrokken partijen bekeken of dit instrumentarium voldoet. Wat zijn hier de beoordelingscriteria?</i>	Het subsidie instrument dat hier wordt genoemd is de USET (Uitvoeringsverordening subsidie Energietransitie provincie Utrecht). Aanvragen moeten gericht zijn op hernieuwbare bronnen (bijvoorbeeld aquathermie) en moeten een participatieve aanpak hebben. Verder worden aanvragen o.a. getoetst aan effectiviteit, haalbaarheid, mate van innovatie, samenwerking met stakeholders en inclusiviteit.
	3	De inzet en ondersteuning is gekoppeld aan de RES-regio's; meer capaciteit en financiële middelen zijn voorzien vanaf najaar 2023. Hoeveel precies (t.o.v. huidige situatie)? In welke mate is dat toereikend en hoe wordt dat beoordeeld?	Het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie (NPLW) ondersteunt gemeenten in de warmtetransitie. Van 2023 tot en met 2025 komt jaarlijks € 9 miljoen beschikbaar om regionale samenwerking te versterken. Een dergelijke regeling voor warmtetransitie via de RES-regio's is nieuw. Het betreft een basisbedrag van € 100.000 per regio plus een verdeling per regio op basis van het aantal gemeenten en inwoners. De RES-regio's kunnen deze subsidie aanvragen. We monitoren in welke mate dit toereikend is.
	4	Warmtebronnen worden in beeld gebracht en benut. Hoeveel potentiële warmtebronnen (voor regionaal en lokale projecten) kent Utrecht en wat is de max potentiële capaciteit? In welke mate gaan we die in de toekomst naar verwachting benutten?	In de provincie kennen we de volgende duurzame bronnen: <ul style="list-style-type: none"> - Biomassa/biomethaan Potentieel tot 2030: 3-5 petajoule (PJ) vrijwel al volledig gerealiseerd in 2023/24. Potentieel na 2030: 3-5 PJ <ul style="list-style-type: none"> - Aquathermie Potentieel tot 2030: < 1 PJ, voorlopig alleen ontsluiting aquathermie via Thermische Energie uit Afvalwater

		<p>(TEA) bij RioolWaterZuiveringsInstallatie (RWZI).</p> <p>Potentieel na 2030: de bandbreedte van de som Thermische Energie uit Oppervlaktewater (TEO), TEA en Thermische Energie uit Drinkwater (TED) is ongeveer 2,5 PJ.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Warmte Koude Opslag (WKO) ondiepe geothermie, warmtepompen <p>Potentieel tot 2030: 2 - 3 PJ Potentieel na 2030: 9 - 12 PJ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Geothermie (diep/ultradiep) - Zonthermisch (groot/klein), asfalt als collector <p>Potentieel tot 2030: < 0,3 PJ Potentieel na 2030: 3 - 4 PJ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Restwarmte <p>Potentieel tot 2030: < 0,3 PJ Potentieel na 2030: 0,5 – 1,5 PJ</p> <p>Van diepe geothermie is de potentie nog onzeker, hier moet meer onderzoek naar worden gedaan, onder andere door onderzoeksboringen. Restwarmte is een kleine bron in de provincie Utrecht omdat we hier weinig industriële bedrijvigheid hebben. De totale warmtevraag voor de gebouwde omgeving in de provincie Utrecht is voor 2020 berekend op circa 37 PJ en voor 2030 berekend op circa 35 PJ (de warmtevraag daalt vooral als gevolg van meer isoleren). Hoeveel we van deze potentie in de toekomst gaan benutten is afhankelijk van veel factoren zoals de ontwikkeling van de techniek, de economie en energieprijzen. In de energievisie zal hier verder naar worden gekeken.</p>
5	<p><i>Ook ondersteunt en adviseert de provincie individuele gemeenten bij het uitvoeren van hun warmteplannen. Wat is de huidige (en toekomstige?) capaciteit van de provincie (in budget en fte.) versus de benodigde capaciteit om warmteplannen op korte termijn te realiseren/ mogelijkheden optimaal te benutten?</i></p>	<p>Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het ontwikkelen en realiseren van warmteplannen voor hun gebieden. Vanuit onze rol in de RES, als stakeholder en coördinator, faciliteren we dit proces. Binnen het programma energietransitie is jaarlijks ongeveer € 7,4 miljoen en 9,5 fte beschikbaar voor besparen en warmtetransitie (begroting</p>

			Zomernota 2023 beleidsdoel 4.1, meerjarendoel 4.2.4 en 4.3.3). Dit is voldoende voor ondersteuning en advisering. Intensivering van de inspanningen via investeringen in bijvoorbeeld warmtenetten en grootschalige isolatie zijn onderdeel van de uitwerking van de € 50 mln. voor investeringen uit het coalitieakkoord.
	6	De provincie gaat actief kennis delen met gemeenten. Welke bronnen worden hiervoor gebruikt en wat zijn voorbeelden van reeds gedeelde kennis?	De Provincie deelt kennis van Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie (NPLW), Programma Aardgasvrije Wijken (PAW) en kennis die is opgedaan in onderzoeken die in opdracht van of door bijvoorbeeld de Waterschappen zijn uitgevoerd. De kennisuitwisseling vindt plaats aan de RES warmtetafels. De ontwikkelingen en kennis opgedaan met het Energie Diensten Centrum wordt hier ook besproken. Goed voorbeeld van reeds gedeelde kennis is het onderzoek naar mini-warmtenetten in opdracht van de provincie uitgevoerd. Mini-warmtenetten Energietransitie Utrecht https://www.energietransitieutrecht.nl/sites/energieworkplaatsutrecht/files/2023-0/eindrapport-verkenning-mini-warmtenetten.pdf
	7	Provincie ondersteunt gemeenten ook met subsidie (obv een lijst wijkgerichte aanpakken). Hoeveel subsidie is nodig om gemeenten optimaal te ondersteunen, hoe wordt/is dat berekend, en hoeveel wordt er daadwerkelijk gereserveerd?	Er is een totaal budget voor de USET (Uitvoeringsverordening Subsidies Energietransitie) gereserveerd van € 5,8 miljoen. Daarbinnen kunnen projecten voor o.a. energiebesparing bij inwoners, inclusieve aanpak en collectieve warmte worden gefinancierd. We gaan uit van een besteding van rond de 5,5 miljoen voor besparen en warmte (begroting Zomernota). Als er meer subsidieaanvragen komen, is daarvoor nog ruimte binnen de reserve Energietransitie.
	8	De huidige lijst met wijkgerichte aanpakken is behoorlijk divers. Hoe waarborgen we	In het Klimaatakkoord is afgesproken dat gemeenten een regierol vervullen

		<p>consistentie, en optimalisatie van de benutting van mogelijkheden? En hoe waarborgen we efficiëntie/doelmatigheid van inzet van middelen? Staat het doel klimaatneutraal in de keuze van ondersteuning centraal (doelbereik afgezet tegen inzet middelen, voorrang voor integrale oplossingen of significante stappen binnen een wijk)?</p>	<p>in de lokale warmtetransitie. Als provincie Utrecht ondersteunen we hierin door het faciliteren van samenwerking en door financieel bij te dragen.</p> <p>Gemeenten, bewonersinitiatieven, coöperaties en andere partijen kunnen hiervoor subsidie aanvragen binnen onze USET. Afhankelijk van het type activiteit, aanvrager en doel is een vastgesteld maximum subsidie in de UsET bepaald. In alle gevallen wordt een eigen bijdrage gevraagd (tussen de 10% en 50%).</p> <p>Duurzaamheid als doel is voorwaardelijk. Zie het antwoord op vraag 2 voor criteria waaraan getoetst wordt.</p>
PvdD	9	<p>Wij lezen: ‘Als provincie ondersteunen we gemeenten bij het opstellen en uitvoeren van wijkgerichte aanpakken door het actief delen van kennis en het beschikbaar stellen van subsidie.’</p> <p>Daarnaast lezen wij: ‘Omdat in de verduurzaming van woningen isoleren centraal staat, onderzoekt de provincie momenteel samen met gemeenten of het wenselijk is om voor het opschalen van de isolatie-aanpak een Energie Diensten Centrum op te richten. Dit gezamenlijke centrum kan onder meer gestandaardiseerde aanpakken en templates ontwikkelen, een databestand en klantvolgsysteem opzetten en beheren en als intermediair voor marktpartijen optreden. In november verwacht ik u nader te kunnen te informeren over dit onderzoek.’</p> <p>Dit laatste punt juichen wij enorm toe. Het onderzoek valt niet onder het passieve ‘kennis delen’ en ‘subsidie geven’. Het past onder een proactieve manier om de wijkgerichte aanpak echt te realiseren. Op welke andere manieren (anders dan kennis delen en subsidie geven) draagt de PU bij aan de wijkgerichte aanpak? B.v. monitoren van voortgang gemeenten, afspraken maken met gemeenten over doelen, onderzoeken van knelpunten, ...?</p>	<p>We monitoren de voortgang en zijn continu in gesprek met gemeenten via verschillende overlegtafels, zoals de verschillende warmtetafels van de RES regio's. Hierin bespreken we voortgang en verschillende aanpakken.</p> <p>Via het oprichten van het Energie Diensten Centrum gaan we een grotere en actievere rol spelen in het faciliteren van de uitvoering. Wij informeren u daar eind dit jaar verder over. Het EDC brengt verschillende aanpakken samen en ondersteunt gemeenten.</p> <p>Momenteel spelen we een actieve rol in de ontwikkeling van een gezamenlijke lokale aanpak voor isolatie voor het Nationaal Isolatie Programma. Door o.a. het beschikbaar maken van data, kennisuitwisseling en het voorbereiden van een gezamenlijke aanbesteding.</p>

10	<p>In de bijlage met wijkgerichte aanpak zien we dat slechts 6 van de 26 gemeenten met een wijkgerichte aanpak aandacht hebben voor isolatie. Past dit bij de ambitie die de PU heeft met de energietransitie doelstellingen?</p>	<p>De provincie Utrecht wil zo snel mogelijk, maar uiterlijk in 2050, een klimaatneutrale (CO2-neutrale) provincie zijn. In het coalitieakkoord wordt gestreefd naar een CO2-neutrale energievoorziening in 2040. Gemeenten delen deze ambitie, hierin speelt het terugdringen van de warmtevraag d.m.v. isolatie een belangrijke rol. Naast een wijkgerichte aanpak voor een alternatieve warmtebron voor gas richten gemeenten zich breder op de isolatieopgave voor woningen. Dit past ook binnen hetdoel van het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) om 2,5 miljoen woningen te isoleren in de periode tot en met 2030. De nadruk ligt daarbij op de 1,5 miljoen slecht geïsoleerde woningen (label E, F en G). Hiervoor stelt het Rijk vier miljard euro beschikbaar. Onderdeel van het NIP is de actielijn lokale aanpak. Gemeenten kunnen dit wijkgericht aanpakken, maar ook doelgroep gericht (focus slechte labels en lage inkomens bijvoorbeeld). Landelijke ambitie is om met deze actielijn ongeveer 750.000 koopwoningen te isoleren via een lokale aanpak, samen met gemeenten. Daarbij worden een of meerdere stappen gezet richting de standaard voor woningisolatie. Dit bouwt voort op de aanpak van energiearmoede. Vanuit het in ontwikkeling zijnde Energie Diensten Centrum ondersteunen we gemeenten met het ontwikkelen van een dergelijke lokale aanpak. Alle gemeenten zijn voornemens hier bij het Rijk een aanvraag voor in te dienen. De deadline voor de aanvraag is eind oktober. We hebben nog geen bericht ontvangen van gemeenten dat ze deze aanvraag niet gaan indienen. Derhalve is er dus in alle gemeenten aandacht voor isolatie.</p>
----	---	--

	1 1	Wat gaat de PU doen om op grote schaal de wijkgerichte aanpak voor isolatie te realiseren?	Zoals hierboven beschreven ondersteunen we gemeenten bij de ontwikkeling van hun lokale aanpak. Ook zijn we met een 10-tal gemeenten in een verregaande verkenning om een gezamenlijke aanbesteding voor deze lokale aanpak in de markt te zetten waarbij de provincie (vanuit de ontwikkeling van het Energie Diensten Centrum) als penvoerder zal fungeren.
--	--------	--	---